

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/203/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113208931
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4113208931.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanej: Q. A., bytom XXX XX A. 8, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: D. na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, o zaplatenie sumy 391,31 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 12C/168/2014-86 zo dňa 21.12.2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia súd uviedol, že žalobca sa návrhom zo dňa 19.03.2013 ako postupník zo zmluvy o postúpení pohľadávok domáha zaplatenia sumy 391,31 eura s príslušenstvom, pričom postupca uzatvoril so žalovanou dňa 05.11.2007 zmluvu, na základe ktorej sa žalovaná zaviazala uhrádzať poskytnuté finančné prostriedky riadne a včas, čo nespĺnila a dostala sa do omeškania. Ku dňu postúpenia pohľadávky predstavoval dlh sumu 600,67 eura, pozostávajúcu z neuhradených dlžných splátok a príslušenstva. Po postúpení odporkyňa uhradila sumu 3 x 30 eur a dlžná suma činí 391,31 eura, ktorá pozostáva z neuhradenej istiny úveru. Vo veci bolo rozhodnuté dňa 01.10.2014 rozsudkom, ktorým súd žalobu zamietol a žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. V dôsledku podaného odvolania odvolací súd v časti trov konania vedľajšieho účastníka uznesením č. k. 7Co/154/2015-79 zo dňa 30.09.2015 rozsudok zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Nové rozhodnutie v časti trov konania vedľajšieho účastníka súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP). Súd konštatoval, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v predmetnej veci nemožno považovať za trovy vynaložené nevyhnutne (účelne) na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súdu. Z rozhodovacej činnosti súdu je zrejmé, že vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne vstupuje do porovnateľných vecí, pričom v písomných podaniach vznáša všeobecne formulované (prakticky formulárové) námietky premlčania, aktualizované len o údaje odporcov a údaje o individualizácii pohľadávky. Navyše požaduje, aby súd rozhodol a konal v jeho neprítomnosti. Zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré naplňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, sa javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. Toto má za následok, že súd musí konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie vedľajšiemu účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo.

Proti tomuto uzneseniu vo výroku o nepriznaní trov podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane žalovanej, ktorý žiadal uznesenie v napadnutej časti zmeniť a žalobcu zaviazat' na zaplatenie

jeho trov v sume 140,56 eura z titulu zastúpenia advokátom, vrátane trov odvolacieho konania. Nesúhlasil s právnym názorom súdu a uviedol, že obsahom písomných podaní urobených vedľajším účastníkom sa prvostupňový súd zaoberal a prihliadal na ne. Jeho procesná aktivita bola účelná a efektívna; vyjadrenie koncipoval po náležitom preštudovaní žaloby a príloh, pričom okrem vznesenia námietky premlčania sa podrobne venoval aj neplatnosti dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku. Poukázal na rozhodnutia iných súdov o trovách právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Združenie je nemajetné a nemá potrebné materiálne ani personálne zázemie, preto je odkázané na pomoc advokátov. Trovy vynaložené na právne zastúpenie treba považovať za účelne vynaložené. Vedľajší účastník má principiálne právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložil účelne, vrátane trov právneho zastúpenia.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdiť. Uviedol, že u vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Nepriznaním jeho trov súd neporušil základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konania. V tomto ohľade poukázal na niektoré súdne rozhodnutia a zaoberal sa posudzovaním účelnosti či neúčelnosti vynakladania trov právneho zastúpenia. Úmyslom zákonodarcu pri umožnení vstupu právnickej osoby ako vedľajšieho účastníka do konania bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne a personálne vybavené a odborne kompetentné. Združenie pritom vstupuje do množstva konaní, pričom nemá žiadnu vedomosť o danej veci a len z označenia účastníkov usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania nie je možné pripraviť sa na zastupovanie v danej veci a naplniť podstatu právneho úkonu - prípravu a prevzatie právneho zastúpenia. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých nebol pre vstup žiadny dôvod, iba zbytočne zvyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Zneužívanie priebehu civilného konania na získanie náhrady trov je v rozpore s účelom civilného procesu. Žalobca teda nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka a súd prvého stupňa v tomto smere rozhodol správne.

Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne a ako také ho v zmysle § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Odvolací súd aplikoval ustanovenie § 219 ods. 2 OSP, v zmysle ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody. V tomto prípade odvolací súd konštatoval, že napadnutý výrok uznesenia súdu prvého stupňa je vecne správny a je aj dostatočne odôvodnený. Odvolací súd na dôvažok dodáva nasledovné:

Podľa § 93 ods. 1, 2, 4 OSP: (1) Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. (2) Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. (4) V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Uvedené zákonné ustanovenie vyjadřuje základnú zásadu uplatňujúcu sa pri náhrade trov konania. Účastník konania, ktorý mal v spore plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto konania. Súd v takomto prípade v sporovom konaní uplatní zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu). Predpokladmi, za splnenia ktorých vznikne nárok na náhradu trov konania, sú jednak plný úspech vo veci a tiež účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva. Účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo

bránenie práva sa stotožňuje s nevyhnutnosťou alebo s právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s uplatňovaním ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobe, k meritórnemu vyjadreniu účastníka konania, k vykonanému dôkazu, na použitie opravných prostriedkov, na zaplatenie súdnych poplatkov, na hotové výdavky a napokon aj trovy zástupcu - advokáta.

Predmetom tohto konania bolo zaplatenie sumy 391,31 eura s príslušenstvom na podklade spotrebiteľského vzťahu, avšak súd po vznesení námietky premlčania žalovanou rozsudkom č. k. 12C/168/2014-53 zo dňa 01.10.2014 žalobu zamietol. Žalovanej na podklade ustanovenie § 142 ods. 1 OSP vzniklo právo na náhradu účelne vynaložených trov konania a v nadväznosti na to vzniklo rovnaké právo vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na jeho strane. Z obsahu spisu je zrejmé, že vedľajšiemu účastníkovi vznikli trovy len z dôvodu jeho zastúpenia advokátom za konkrétne úkony. Občianske združenie vystupujúce v tomto spore malo oprávnenie vystupovať ako vedľajší účastník na strane žalovanej a nemuselo preukazovať právny záujem na výsledku sporu, keďže túto možnosť mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava obsiahnutá v ustanovení § 93 ods. 2 OSP.

V sporoch, ktoré majú povahu spotrebiteľských sporov, sa môže konania zúčastniť na strane spotrebiteľa právnická osoba, ktorou je združenie podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a i. v znení neskorších predpisov. Vedľajší účastník vo všeobecnosti má právo aj na právnu pomoc, ktorú v rámci občianskeho súdneho konania možno zabezpečiť prostredníctvom právneho zastúpenia advokátom, a potom má právo aj na náhradu účelne vynaložených trov konania v prípade, keď toto právo vzniklo účastníkovi, ktorého v konaní podporoval. Účelnosť vynaložených trov sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy SR a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené považujú. Aj keď účelnosť vynaložených trov konania treba posudzovať osobitne v každom prípade, vedľajší účastník v predmetnom konaní hájil práva žalovaného ako spotrebiteľa, a to, či bude v konaní zastúpený advokátom alebo ním zastúpený nebude, bolo na jeho voľbe.

Pri rozhodovaní o trovách vedľajšieho účastníka súd prvého stupňa správne skúmal účelnosť trov vynaložených vedľajším účastníkom. Odvolací súd zhodne s tým posudzoval, či uplatnené trovy zodpovedajú požiadavke potreby zastupovania advokátom aj s ohľadom na cieľ činnosti vedľajšieho účastníka - občianskeho združenia, ktorým je o. i. najmä kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. To znamená, že samotný vedľajší účastník - občianske združenie - podľa znenia jeho stanov má byť v súlade s prezentovaným cieľom zakotveným v stanovách uspokojený svojím personálnym zložením tak, aby sám osebe mohol poskytovať ochranu spotrebiteľov a právne služby advokáta využívať v zložitejších právnych prípadoch; to by zodpovedalo aj požiadavke rozumnosti, pričom vedľajší účastník by svoju úlohu, t. j. pomoc spotrebiteľom v súdnom konaní mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní v spotrebiteľských veciach bez ohľadu na stav konania a vôľu spotrebiteľa so zastúpením advokáta skutočne zbytočne zvyšuje trovy konania a môže viesť k záveru, že účelom vstupu do konania bolo najmä získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov. Vedľajší účastník má právo dať sa v súdnom konaní zastúpiť advokátom, je však potrebné rozlišovať, či ide o využitie ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či ide skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany, napríklad či ide o zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných, skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo je tu snaha zvýšiť náklady konania protistrane. Zásada účelnosti trov je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celok a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 9/2013, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I ÚS 3819/13). V tejto veci pritom nešlo o právne zložitý prípad, pre ktorý by v súdnom konaní samotnému vedľajšiemu účastníkovi nemal postačovať vlastný aparát združenia, vytvoreného práve na ochranu práv spotrebiteľov. Okolnosť, namietaná vedľajším účastníkom, že združenie je nemajetné a nedostatočne personálne obsadené, je pre rozhodnutie súdu právne irelevantná.

Keďže v tomto prípade s ohľadom na vyššie opísaný právny názor sa trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka posudzujú ako neúčelne vynaložené, odvolací súd sa stotožnil s napadnutým výrokom uznesenia súdu prvého stupňa, a z toho dôvodu považoval odvolanie za neopodstatnené.

V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, ktorý požiadal o náhradu trov za úkon advokáta spočívajúceho v podaní písomného vyjadrenia k odvolaniu v sume 27,23 eura. V zásade z dôvodu úspešnosti v odvolacom konaní by žalobca mal právo na náhradu trov podľa § 142 ods. 1 OSP, avšak odvolací súd na tento prípad aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 prvej vety a ods. 2 OSP v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 OSP a z dôvodov hodných osobitného zreteľa žalobcovi požadované trovy nepriznal. Aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 prvej vety OSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo z časti neprizná. Výnimočnosť prípadu môže spočívať v okolnostiach v danej veci ale aj okolnosti na strane účastníkov konania. V tomto prípade odvolací súd dôvody hodné osobitného zreteľa odvolací súd videl najmä v okolnostiach danej veci, v ktorej si žalobca evidentne uplatnil premlčané právo, pričom ide o vec na podklade spotrebiteľskej zmluvy a vedľajší účastník chránil záujmy žalovaného ako spotrebiteľa. Navyše ide o drobný spor tak, ako má na mysli ustanovenie § 200ea ods. 1 OSP, takže bol dôvod na nepriznanie trov žalobcu aj z dôvodu, že trovy odvolacieho konania žalobcu boli neprimerané voči pohľadávke, ktorá bola predmetom odvolacieho konania vo výške uplatnených trov konania vedľajšieho účastníka.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.